

VBP Urinretensjon			
D25612	Utgave: 3.01	Gjelder fra: 28.02.2024	Side 1 av 6

FO	Nanda nr	Sykepleiediagnoser	
3	00024	Ineffektiv vevsperfusjon (Nyre, hjerne, hjerte/lunge, mage/tarm, perifert) - relatert til: (spesifiser)	
8	00132	Akutt smerte - relatert til: (spesifiser: symfyssen, rygg) pga. urinretensjon	
8	00134	Kvalme - relatert til smerte	
5	00016	Forstyrrelse i urineliminasjon - relatert til: (spesifiser)	
2	*	Motivert for økt kunnskap - relatert til urinretensjon og behandling	
2	00148	Frykt - relatert til engstelse for: (spesifiser; sykehusopphold, behandling og prognose)	
3	00004	Risiko for infeksjon - relatert til urinveiene	
FO	Mål		
3	Er stabil sirkulatorisk og respiratorisk		
8	Er tilfredsstillende smertelindret og kvalmelindret		
5	Urinblæren er tilfredsstillende tømt		
2	Er trygg, ivaretatt og tilfredsstillende informert om behandlingsforløpet		
3	Er infeksjonsfri		
FO	NIC nr	Sykepleietiltak og -forordninger	Frekvens/tid
3	6680	Overvåke vitale tegn (1,2) - Følg prosedyre: NEWS2 - Ansvar og gjennomføring	
2	5618	Undervisning: Prosedyre/behandling (3) - Informere/forberede til undersøkelse/behandling: (spesifiser)	S forordn
8	1400	Behandling ved smerte (4) - Observere og kartlegge smertens lokalitet, varighet, intensitet, årsak - Måle VAS - Informere om årsak til smertene	
8	2210	Administrering av smertestillende middel (4) - Adm. smertestillende, observere virkning/bivirkning	S forordn
5	0580	Kateterisering av urinveier (1,2,5,6) - følg prosedyre: - VAR: Permanent kateter (KAD): innsetting: kvinne - VAR: Permanent kateter (KAD): innsetting: mann - VAR: Permanent kateter (KAD): daglige observasjoner og tiltak - VAR: Permanent kateter (KAD): fjerning: kvinne - VAR: Permanent kateter (KAD): fjerning: mann	S forordn S forordn S forordn S forordn
5	0582	Kateterisering av urinveier: Intermitterende - VAR: Engangs urinkateter: steril intermitterende kateterisering (SIK): kvinne - VAR: Engangs urinkateter: steril intermitterende kateterisering (SIK): mann	S forordn S forordn

4	1450	Behandling av kvalme – bruk: VBP Kvalme, ukjent årsak (7)	
5	0590	Håndtering av urineliminasjon (1,2,5,6) - Observere spontan vannlating etter fjerning av permanent urinveiskateter kl.: (spesifiser) - Kartlegge vannlatingensmønster (hyppighet, volum, farge, konsistens og lukt) - Overvåke for tegn/symptomer på urinretensjon - Måle resturin med blærescanner	Alltid Alltid
12	6550	Infeksjonsbeskyttelse - bruk: VBP Urinveisinfeksjon - Observere symptomer på urinveisinfeksjon (1,2,5) - Ta urinprøve (spesifiser:)	S forordn
4	2080	Væske-/elektrolyttbehandling (5) - Måle væske inn/ut - Adm. i.v. terapi	S forordn
3	2440	Vedlikehold av venøs tilgang - følg prosedyre - VAR: Perifert venekateter (PVK): innleggelse - VAR: Perifert venekateter (PVK): stell - VAR: Perifert venekateter (PVK): skylling - VAR: Perifert venekateter (PVK): fjerning	
3	3740	Behandling ved feber – bruk: VBP Feber (1,5)	
2	5606	Undervisning: Enkeltperson (3) - Informere om viktigheten av å drikke rikelig - Informere om å kontakte lege ved forhøyet kroppstemperatur eller tegn på urinveisinfeksjon - Undervise om selvkateterisering (RIK) - Informere om viktigheten av god hygiene - Informere om viktigheten av å tømme urinblæra	Ved utreise
10	7370	Planlegge utskrivelse – bruk: VBP Utskrivelse - planlegging - Gjenta og sikre at informasjonen er forstått - Sørge for resepter på kateteriseringsutstyr, ordinert av lege	Ved utreise

Interne referanser

SI/15.06-05	KDS - NANDA- diagnoser med definisjoner sortert på funksjonsområder
SI/15.06-06	KDS - NIC- tiltak sortert på funksjonsområder
SI/17.27-17	NEWS2 - Ansvar og gjennomføring
SI/17.32-34	VBP Feber
SI/17.32-48	VBP Kvalme, ukjent årsak
SI/17.32-91	VBP Urinveisinfeksjon
SI/17.32-92	VBP Utskrivelse - planlegging
SI/17.34-01	Engangs urinkateter: steril intermitterende kateterisering (SIK): kvinne

Utgave: 3.01	VBP Urinretensjon	D25612 Side 3 av 6
-----------------	--------------------------	-----------------------

SI/17.34-03	Engangs urinkateter: steril intermitterende kateterisering (SIK): mann
SI/17.34-01	Permanent kateter (KAD): innsetting: kvinne
SI/17.34-03	Permanent kateter (KAD): innsetting: mann
SI/17.34-06	Permanent kateter (KAD): daglige observasjoner og tiltak
SI/17.34-09	Permanent kateter (KAD): fjerning: kvinne
SI/17.34-10	Permanent kateter (KAD): fjerning: mann
SI/17.34-01	Perifert venekateter (PVK): innleggelse
SI/17.34-02	Perifert venekateter (PVK): skylling
SI/17.34-03	Perifert venekateter (PVK): stell
SI/17.34-04	Perifert venekateter (PVK): fjerning

Eksterne referanser

1. Fekete T. Catheter-associated urinary tract infection in adults. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 5. mar 2020; hentet 08. des 2020]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=uti_infe/2922&source=see_link
2. MacLaren G, Spelman D. Fever in the intensive care unit. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 29. okt 2019; hentet 05. jan 2021]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=cc_medi/20790&selectedTitle=7%7E150&source=search_result#H4
3. Delbanco T, Gerteis M. A patient-centered view of the clinician-patient relationship. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 16. mar 2020; hentet 05. jan 2021]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=genr_med/18972&selectedTitle=1%7E150&source=search_result
4. Zeidel ML, O'Neill WC. Clinical manifestations and diagnosis of urinary tract obstruction and hydronephrosis. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 15. mai 2019; hentet 05. jan 2021]. Tilgjengelig fra: <http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=renldis/12219&source=preview&selectedTitle=1~150&anchor=H3#H3>
5. Barrisford GW, Steele GS. Acute urinary retention. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 16. jun 2020; hentet 07. jan 2021]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=primneph/7069&selectedTitle=12%7E24&source=search_result
6. Scheaffer AJ. Placement and management of urinary bladder catheters in adults. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 02. jul 2020; hentet 07. jan 2021]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=urologic/2188&selectedTitle=15%7E24&source=search_result
7. Longstreth GF. Approach to the adults with nausea and vomiting. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, Inc. [oppdatert 30. sep 2020; hentet 07. jan 2021]. Tilgjengelig fra: http://www.uptodate.com/online/content/topic.do?topicKey=gi_dis/12029&selectedTitle=1%7E150&source=search

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP: VBP-ens overordnede mål er å sikre god praksis i forbindelse med den sykepleie som gis til pasienter som behandles for urinretensjon. Den inkluderer å sette riktig sykepleiediagnose, velge helsefremmende mål og tiltak med forordninger, i henhold til sykepleieprosessen som problemløsende metode. Denne metoden synliggjør planlegging, utførelse og evaluering av sykepleie. Bruk av VBP-en skal gi større grad av kontinuitet og lik sykepleie, uavhengig av lokalisasjon og personell som utøver sykepleie til pasienten.</p>
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Pasienter som behandles for urinretensjon.</p>
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktet er utarbeidet av følgende sykepleiere: Mariann Rosenlund og Tom R. Moe ved kirurgisk sengepost H3. • Hanne Myhren, rådgiver divisjon Elverum-Hamar, som har bistått ved utarbeidelse av VBP og innhenting av oppdatert litteratur <p>Versjon 2017: VBP er gjennomgått og revidert av fagspl. HK3 Margrete Kamperud og avd. overlege urologi Ola Christiansen, HK3.</p> <p>Korrigert linker og justert tekst. Ellers ingen endringer. Randi Bing, rådgiver Avd. kvalitet og pas. sikkerhet, Stab Helse SI.</p> <p>Versjon 2021: Faglig gjennomgang av ass.avd.spl. Thea Andreassen, kir 3 Hamar. Ingen endringer.</p> <p>Lagt inn i ny mal og oppdatert referanseliste av rådgiver Line Stad Støverud, avd. kvalitet og pasientsikkerhet, Stab Helse SI.</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Utarbeidelse av VBP Urinretensjon bygger blant annet på tilbakemeldinger prosjektgruppens medlemmer har fått fra pasientene, sykepleietjenestens erfaringer og litteratur/dokumentasjon på pasientopplevelser.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: Ved innhenting av kunnskap om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 00132: Akutt smerte – relatert til: (spesifiser; symfyssen, rygg) pga. urinretensjon, med tilhørende NIC m/forordninger: 1400 2210 <ul style="list-style-type: none"> ○ Følgende søkord er valgt: urinary tract, urinary retention, pain management • Motivert for økt kunnskap – relatert til urinretensjon og behandling og 00146 Angst – relatert til engstelse for: (spesifiser; sykehusopphold, behandling og prognose), med tilhørende NIC m/forordninger: 5618 5230 5606 <ul style="list-style-type: none"> ○ Følgende søkord er valgt: communication, patient • 00134: Kvalme – relatert til smerter, med tilhørende NIC m/forordninger: 1450 <ul style="list-style-type: none"> ○ Følgende søkord er valgt: nausea, pain, management • 00016: Forstyrrelse i urineliminasjon - relatert til (spesifiser), med tilhørende NIC m/forordninger: 0580 1876 0590 6550 2080 <ul style="list-style-type: none"> ○ Følgende søkord er valgt: urinary retention, urinary tract • 00007 : Hypertermi – relatert til infeksjon i urinveiene og 00004: Risiko for infeksjon - relatert til urinveiene, med tilhørende NIC m/forordninger: 6680 0580 1876 0590 6550 <ul style="list-style-type: none"> ○ Følgende søkord er valgt: urinary retention, urinary tract, urinary bladder catheter, feber

	<p>Søket er utført av: Mariann Rosenlund og Hanne Myhren.</p> <p>Det er gjort søk i utvalgte databaser (se punkt 9) i følgende prioritert rekkefølge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overordnede fagprosedyrer 2. UpToDate, BMJ: Best Practice 3. The Cochrane Library, McMaster: Kvalitetsvurderte systematiske oversikter, Helsebibliotekets retningslinjer: Norske retningslinjer/GIN 4. Johanna Briggs: Best practice sheets <p>Per i dag har ikke SI noen kunnskapsbaserte fagprosedyrer som berører elementer i VBP Urinretensjon. SI har overordnede prosedyrer, hvor følgende er brukt i denne VBP-en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI/15.02.01-03 KDS - Brukerveileder - Veiledende behandlingsplan; utarbeidelse, revidering og kunnskapsbasering • SI/15.02.01-19 KDS - NANDA- diagnoser med definisjoner sortert på funksjonsområder • SI/15.02.01-20 KDS - NIC- tiltak sortert på funksjonsområder • SI/15.02.02-45 VBP Feber • SI/15.02.02-76 VBP Kvalme, ukjent årsak • SI/15.02.02-129 VBP Utskrivelse - planlegging • SI/17.27-16 Perifert venekateter - innleggelse, stell og bruk, voksne <p>Versjon 2021: Da det ikke er endringer i praksis er det ikke gjort nytt søk. Eksiterende referanser er oppdatert og gjennomgått.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:</p> <p><u>Valg av databaser</u></p> <p>Ved innhenting av kunnskap til VBP-er, benyttes Haynes-pyramiden, som i SI er fremstilt grafisk som et «egg». En leter fra toppen og nedover i den grafiske fremstillingen, inntil svar på spørsmålene er funnet.</p> <p>I praksis gir dette følgende rekkefølge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overordnede fagprosedyrer 2. UpToDate, BMJ: Best Practice 3. The Cochrane Library, McMaster: Kvalitetsvurderte systematiske oversikter, Helsebibliotekets retningslinjer: Norske retningslinjer/GIN 4. Johanna Briggs: Best practice sheets <ul style="list-style-type: none"> • Det er også mulighet for å innhente referanser fra databaser som står i parentes, hvis disse er vurdert som pålitelige og det ikke forekommer treff i prioriterte databaser (1-4) • Minimumskrav til kunnskapsbaserte VBP i SI: Foreta databasesøk ut fra aktuelle NIC m/forordninger, som er tilknyttet minimum 1 NANDA-diagnose. • Referansene skal ikke være eldre enn 5 år • I tillegg følges retningslinjene jfr. KDS - Brukerveileder - Veiledende behandlingsplan; utarbeidelse, revidering og kunnskapsbasering: <ul style="list-style-type: none"> ○ Klassifikasjonssystemene NANDA og NIC. ○ Relevante prosedyrer (i forhold til sykepleiefaglig problemstilling): Overordnede godkjente sykehusprosedyrer og sykepleieprosedyrer ○ Relevant, pålitelig faglitteratur hentet fra elektroniske kilder.
7	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Utarbeidelsen av VBP-en, er basert på en 3-delning: Pasientens erfaring, sykepleietjenestens erfaring/kunnskap og pålitelig faglitteratur. Det er godt samsvar, spesielt mellom kunnskapsgrunnlaget som er lagt til grunn og forordningene som er anbefalt.</p>

Utgave: 3.01	VBP Urinretensjon	D25612 Side 6 av 6
-----------------	--------------------------	-----------------------

8	Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunlaget:
9	VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted): <ul style="list-style-type: none"> • EDS ved VBP forvaltning • Medisinsk fagråd - Urologi • Viseadministrerende direktør i SI, som godkjenner.
ANSVAR	
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Fagressurser på kir 3, Hamar og EK-ansvarlig i Avdeling for kvalitet og pasientsikkerhet. Revideres innen 3 år.